

2. Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Pohjois-Savon hyvinvointialueella sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Hyvinvointialueen merkittävimmiä todetuista riskeistä erityisesti vaikea taloustilanne sekä henkilöstön saatavuus ovat edelleen ajankohtaisia ja näiden hallitsemiseksi on käynnistetty useita toimenpiteitä, esimerkiksi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteuttaminen, strategia-konsernipalvelujen organisaatiouudistus yhteistoimintamenettelyineen sekä palvelujärjestelmäuudistuksen ja kansainvälisen rekrytoinnin käynnistäminen. Tammi-kesäkuussa 2024 toteutuneista riskeistä voidaan lisäksi mainita lääke- ja työturvallisuuteen liittyvät poikkeamat, esimerkiksi uhka- ja väkivaltatilanteiden runsas määrä (n. 1500 ilmoitusta).

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialueen tasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin. Sisäistä valvontaa on kohdennettu toimialoilla erikseen muun muassa myös henkilöstöpäätösten asianmukaisuuteen ja omavalvonnan kehittämiseen.

Painopiste 1: Talouden seuranta

Talouden seuranta on toteutunut säännönmukaisesti toimialoilla pidetyissä johtoryhmien kokouksissa. Talouden seuranta jalkautuu linjaorganisaation tilivelvollisuusperiaatteen mukaisesti johdolta vähintään palveluyksikötasolle. Talousraporttien seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään talousasiantuntijoiden (controllerit) osaamista.

Toimivaltuuksien noudattamisen valvonta on toteutunut osana päätösprosessien seurantaa organisaation eri tasoilla. Lisäksi hankintavaltuuksien osalta on tehty erillistä valvontaa, jonka myötä havaittuihin poikkeamiin on reagoitu korjaavin toimenpitein. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden raportointia on kehitetty tasalaatuisemman ja vertailukelpoisemman tiedon takaamiseksi. Hyvinvointialueen talouspalvelut on järjestänyt säännöllisiä talousinfoja koko henkilöstölle ja esihenkilöille.

Talouden tiukat raamit ovat paikoin estäneet lakisääteisen ja/tai palvelutasopäätösten mukaisen palvelutuotannon toteutumista. Säästöpaineeet ovat aiheuttaneet myös toimialojen välille suunnittelemtomia kustannussiirtoja, pääasiassa tukipalveluista palvelutoimialoille. Talouden tilannekuvasta raportoidaan tarkemmin osavuosisikatsauksen muissa osioissa.

Painopiste 2: Varautuminen

Globaalin turvallisuustilanteen epävakaisuus vaatii myös hyvinvointialueilta panostamista varautumisen ja huoltovarmuuden kehittämiseen. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa laadittu vuonna 2023 ja se päivitetään seuraavan kerran vuoden

2024 aikana. Lisäksi hyvinvointialueelle ollaan työstämässä useita muita suunnitelmia, jotka tukevat koko organisaation varautumista erilaisiin häiriötilanteisiin. Esimerkiksi Pohjois-Savon evakuointisuunnitelman perusosa on tarkastamista ja hyväksymistä vaille valmiina. Hyväksytty evakuointisuunnitelma esitellään kuntatilaisuudessa lokakuussa 2024.

Strategia- ja konsernipalveluiden toimialoilla valmiussuunnittelu on käynnistysvaiheessa. Hyvinvointialueen sote-toiminnot kokoava valmiussuunnitelma on lähes valmiina Valsu-portaalissa. Kaikki sote-toimialat ovat aloittaneet kansallisen mallin mukaisen valmiussuunnittelun, olemassa olevia aikaisempia suunnitelmia päivittäen. Pelastustoimen valmiussuunnitteluun on saatu ohjausta Itä-Suomen aluehallintovirastolta.

Ajankohtaisia varautumisasioita (esim. henkilövaraukset (VAP), hybridivaikuttaminen) on käsitelty muun muassa valmius- ja turvallisuustoimikunnassa, toimialojen johtoryhmien kokouksissa sekä yhdessä Pohjois-Savon kuntien kanssa. Pohjois-Savon hyvinvointialue vastaa myös yhteistyöalueen varautumisen ja siihen liittyvän tilannekuvan yhteensovittamisesta ja ylläpitää alueen sote-valmiuskeskusta ja pelastustoimen tilannekeskusta. Hyvinvointialueen oma valmiusharjoitus järjestettiin 22.5. ja se sujui suunnitellusti täyttäen sille asetetut tavoitteet mm. kehittämiskohteiden tunnistamisen osalta. Kansallisesti hyvinvointialueen toimijat osallistuvat aktiivisesti varautumisen kehittämiseen ja harjoitustoimintaan.

Painopiste 3: Palvelu- ja prosessikuvaukset

Palveluintegraatiossa ja prosessien kehittämisessä onnistuminen edellyttää ajantasaisia nykytilan kuvauksia. Hyvinvointialueen palvelujen kuvauksista on laadittu noin 36 % (340 kpl) kesäkuun 2024 loppuun mennessä. Tiedonhallintalain edellyttämien prosessikuvausten laadinta on aloitettu noin 53 %:sta palveluja. Hyväksytyjä prosessikuvauksia on noin 7 % (69 kpl, luokittelu uudistunut).

Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan ja ylläpidon kokonaisuutta on käyty läpi ja opastettu hyvinvointialueen ja toimialojen johtoryhmien kokouksissa sekä pyydettäessä palvelualueilla. Osa toimialoista on aikatauluttanut palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan syksyille 2024. Pisimmällä kuvausten laadinta on pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut-toimialalla